សទ្ទានុក្រមនៃពាក្យខ្លះក្នុងកំណាព្យ "ល្បើករអង្គរវត្ត"

ដោយ សុខា ផ្ទុម និង ហម ឆាយលី

ពាក្យបំព្រួញដែលប្រើក្នុងសទានុក្រមនេះ :

ពាក្យសំស្ក្រឹត (សំ.), ពាក្យបាលី (បា.), ពាក្យខ្មែរចាស់ (ខ.ច.), ពាក្យខ្មែរ (ខ.)

មើលពាក្យ (ម.ព.)... ។

ក

កវងវជា : ? ។

កក្លាត់ (ខ.) : ? ។ (ក្លាត់ : ស្ទាក់ផ្លូវ, រាំង មុខ, ស្កាត់, ក្លាត់ចោរ) ។

កក្លាក់សែម : ?

កវិក (ខ.) : សត្វស្លាបមួយប្រភេទ, ពពួក ប្រវឹក (កវឹក-កវែក) ប្រវែក ។

កន្ទៀង (ខ.) : ? ។

កម៉ាងកណ៏ា : ? ។

ក្ទម្ព (សំ) : ដើមស្រដៀងដើមត្រកែងទួយ និងផ្កាស្រដៀងផ្កាថ្កូវ តែតូចជាងបន្តិច ។

កញ្រ្ជឹល (ខ.) : -ក្បាច់ចម្លាក់មានលំនាំជា វល្លិ៍, -គ្រឿងអលង្កា ។ -ឈ្មោះវល្លិ៍មួយ ប្រភេទ វល្លិ៍កញ្រ្ជឹល ។ -ឈ្មោះរោគសើរ ស្បែក "កញ្រ្ជឹល", កើតកញ្រ្ជឹល ។

កម្ពណ្ឌ : ឈ្មោះក្រុងយក្ស អ្នកត្រួតត្រាទ្វីប បក្ខពួកខាងរាពណ៍ ។

កាភារ : (៣៨១) () ? ។

កាលប្ឫព្រឹក្ស (សំ.) : រុក្ខជាតិដែលមាន អាយុរាប់កប្បនៅស្ថានសួគ៌ ។

កាកែស : ? (ការកេស (ខ.ទ.) : ផ្កាមួយ ប្រភេទ ?) ។

កាមពាលី : ឈ្មោះយក្សមួយដែលត្រូវជា ក្មួយក្រុងរាពណ៍ ។

កាលសូត្រ (សំ.) : ឈ្មោះស្ថាននរកទី២ ។

កុម្ភកទាធរ : មេយក្សកាន់មោងកស្យ៉កធំ ដូចកុម្ភកាណ៌ដែរ វាត្រូវមេទ័ពស្វាឈ្មោះ យុទ និល សម្លាប់ ។

កុម្ភកាណ៌ : ឈ្មោះយក្សប្អូនរបស់រាពណ៍ ។ វាមានមេទ័ពឈ្មោះធរមាក្ខដែលចាប់សុគ្រីព បាន។ វាដេករហូតលុះត្រាតែចេញច្បាំងទើប ក្រោកម្តងៗ ។ ចុងបំផុត ត្រូវព្រះលក្ស្មណ៍ សម្លាប់ ។

ក្ខខាន់ : មហាព្រាននព្រៃដែលបំរើព្រះរាម, ព្រះលក្ស្មណ៍ម្តងម្កាល ។

កេតុមាលា : (កេតុ : រស្មីពិលើមេឃ,

+មាលា : កម្រង), កម្រងរស្មីអំពីលើមេឃ ។

កៃ (ខ.) : ? ។

កៃកាកៃស (ខ.) : ? ។

កៃក្រាយ (ខ.) : ររាំកាច់រាង ។

កៃមលាយ : ? ។

កៃលេន : ? ។

កៃលាស : ស្ថានព្រះឥសូរ ។

កៃសើន (ខ.): ខ្មែរហៅជនជាតិអាណ្ណាមថា កៃសឺន ។

កៃសែន : (៥០៦) ? ។

កោសី (បា.) : ព្រះឥន្ទ្រ ។

កៅទណ្ឌ : ធ្នូ ។

កំនើង (ខ.) : ? ។

កំឃ្មរ (ខ.) : ? ។

កាំ (ខ.) : ព្រួញ, សរ ?

កាំពាលី : ព្រួញរបស់ពាលី ដែលសម្រាប់ ហ្បលចក្ខ ។

ក្លារបែន (ខ.): បន្ទះក្ដារ ឬ ក្ដារជៀ ?

ក្រវើន (ខ.) : ឧស្សាហ៍, ដាសតឿន, ខំ ប្រឹងប្រែង ។

ក្រឡាច័ន្ទ : ? ។

ក្រិត្តិយុគ (បា.) : ជាស្ថាននរក ? ។

ក្រិតាយុគ (កឫតាយុគ) : យុគទី១នៃផែន ដី ។

ក្រមុទ : (៨២) (គួរប្រើកុមុទវិញ) (សំ.?) : ជាឈ្មោះផ្កាមួយប្រភេទ នៅក្នុងទឹក ផ្កាឈូក ក្រហម ។

ក្របិទ្ធកេសរ : អ្នកសម្លាប់ទសមុខ ។

ក្រួយក្រួល : ? ។

ក្រុងខរ : ឈ្មោះក្រុងយក្សមួយអង្គ ដែលត្រូវ ជាប្អូនរាពណ៍, សោយរាជ្យនៅក្នុងព្រៃទណ្ឌ ការ មានកូនឈ្មោះត្រីមុខ និងប្អូនឈ្មោះ ក្រុង ទុសៈ ។

ក្រអូបហ្វង់ : (៧០) ក្រអូបឆ្ងុំ ក្រអូប ឆ្ងែង ឈ្ងង ។

ក្រួយក្រោល : ? ។

ក្រទា : ក្រោកដើរតេងតាង, ដើរព័ទ្ធវង់នៅ ជិតៗ (មើលពាក្យ ក្រទីក្រទា ទៀតផង) ។

ក្បាលពេជ្រសម្រេច : ? ។

ក្អក់ពេជ្រ : ដំបូលប្រាសាទ ? ។ (ក្អក់ចិត្ត : អាក់អន់ចិត្ត, អាក់អន់ព្រះទ័យ) ។

ក្ដាំងងា : ឈ្មោះឈើមួយប្រភេទ មានផ្កា ក្រអូប គ្របកផ្កាវែង ។

ក្ឋាប់ក្ឋាយ, ខ្ជាប់ក្ឋាយ : ត្រឡប់ក្ឋាយ, ក្រឡាប់ក្ឋាយ ? (ក្ឋាយ : មិនសុទ្ធ, ប្រែ ប្រួល) ។

ខ

ខុននិល (ខុន្និល) : ជាសត្វស្វាដែលបាន សម្លាប់យក្ស ឈ្មោះមុខរក្ខសៈ ? ។

ខ្ទឹង : រុក្ខជាតិមួយប្រភេទ សម្បក និងស្លឹក ប្រហែលគ្នានិងសុរភី ដែលមានផ្កាពណ៌ស ហើយក្រអូប, ផ្កាព្រៃ ។

ខៀន (ខ.) : សំពត់កប្បាសបោះពុម្ពក្រាស។ ជាផ្កាសម្រាប់ស្លៀកចងក្បិន ។

ខ្សិនមន្តរ : ?

ខៀនកាសា : ខៀនមានផ្កាជាផ្កាច័ន្ទជានិច្ច ទោះពណ៌អ្វី ក្រឡាប៉ុន្មានក៏ដោយ ។

ខែក (ខ.) : ស្គរផ្ទា, ស្គរមួយប្រភេទដែល មានរាងស្មើ ដាសស្បែកទាំងពីរខាង (ទីនេះ ហៅសំដៅជនជាតិថ្នា ?) ។ សូមអានពាក្យ ភ្លេងក្លងខែក ទៀតផង ។

ខែក, កួលា, យួ្ន (ខ.) : (ខែក : ជនជាតិ ថ្នា, កួលា : កុឡាប៉ៃលិន, យួន : ជនជាតិមន អម្បូរខ្មែរដែរ) ។

ខ្មាន់ខ្មី : ? ។ -ខ្មាន់: ពពួកក្រុមពលទាហាន កាន់ធ្នូ ។ -ជាងកោរកាត់ព្រះកេសា ។ -ត្រី ម្យ៉ាងហៅថា ត្រីខ្មាន់ ។

ខ្សិនមន្តរ : (៣៨១) ? ។ សូមអានពាក្យ ក្សិណ (សំ.), ខណៈ (បា.) ពេលនោះ ។

គ

គណនា : រៀបរាប់, អត្ថាធិប្បាយ ។

គន្ធព្វ : ទេវតាពពួកក្រុមជន្ត្រី-របាំនៅឋាន ត្រៃត្រឹង្សា ។

គន្ធមាទបរពត (បព៌ត) : ភ្នំគន្ធមាទ ?

គរុល្យ៉ៃ-គួលី : ម្រាមដៃ ។

គាងឃ្វាយ-គាងក្ទាយ (សំ.) : ជាចម្លាក់ មួយបែប នៃប្រាសាទបូរាណ, ត្រីសូលីគាង ឃ្វាយ ។

គុជ-គុជា : ដំរី ។

គ្រឿងសហ័ស្ស : (គ្រឿង : សម្ភារៈ + សហ័ស្ស, ១០០០) : គ្រឿងអាវុធ ១.០០០ ។

គោតគោះ : (គោត : មេហ្វូង, មេខ្វាង + គោះ : ដំតិចៗ) : ស្គរជាមេគេដែលដឹកនាំ ប្រគុំ ហើយគោះតិចៗ ។ សូមអានពាក្យគោត្ត (បា.), គោត្រ (សំ.) ទៀតផង ។

ច

ចរណី : ?

ចតុរស : (៤៧៦) បួនជ្រុង ? ។

ចតុលោកបាល : ស្ដេចទេវតាទាំង៤អង្គ ជា អ្នករក្សាលោកទាំង៤ទិស គឺ : ព្រះបាទ ធតរដ្ឋ រក្សាទិសខាងកើត ។ ព្រះបាទ វិរុឡ្ហកៈ រក្សា

ទិសខាងត្បូង ។ ព្រះបាទ វិរូបក្ខ រក្សាទិសខាងលិច ។ ព្រះបាទ កុវេរៈ រក្សាទិសខាងជើង ។ ទេវតាដែលរក្សាទិសទាំងបួននៃផែនដី ។

ច័ន្ទ : ដើមឈូចខ្ទឹមបារាំង, ផ្កាជារួតវែងៗ ។

ចក្រិន្ទ (ចក្រ+ឥន្ទ្រ): ព្រះឥន្ទ្រាធិរាជ? ។

ចក្ខិន្ទ ឬ ចក្ខុន្ទ្រីយ : (៩៣) (ឥន្ទ្រិយ, គឺភ្នែក) អ្នកដែលមានភ្នែកជាធំ, អ្នកដែលមានភ្នែកទិព្វ, ភ្នែកមានភ្នាក់ងារជាធំខាងការរំពឹងឃើញ ។

ច័ន្ទឆាយា : រោងល្ខោន, រោងគសាលសម្រាប់ស្តេច ។

ចាមរី-ចាមរា : សត្វចតុបាតប្រភេទក្របីមាណតួចជាងក្របី តែមានរោមវែងស្រោចស្របខ្លួន ច្រើនរស់នៅតំបន់ត្រជាក់, ទីបេតី ...។

ចាម្រា-ចាម្រី : សេះបង្កង់ ។

ចុត (ខ.) : ធុច, អាក់ ។

ចំអេង (ខ.) : អវយវៈនៃសត្វស្វាប, ឆ្អឹងស្វាប ។ ចំអេងក្អម, ចំអេងឆ្នាំង ។

ចោក្ខចាក្ខសេនា : ? ។

ចោម (ខ.) : អានថា "ចម", មេ, កំពូលខ្ពស់, ចុងកំពស់, ចោមច័ក្រ ។

ចោមត្រៃ : ជាកំពូលលើលោកទាំងបី : -ស្ថានសួគ៌, -ស្ថានលើដី, -ស្ថានក្រោមដី ។

ចោម : ព័ទ្ធ ចោមរោមចាប់ ។

ច្រូល : កងដែកភ្ជាប់គ្នាជាមួយច្រវាក់ ។

ច្រូលច្រវាក់ : កងដែក និង ច្រវាក់ សម្រាប់ដាក់អ្នកទោស ។

ឆ

ឆ័ត្ររួត : របស់ដែលសម្រាប់ការពារកំដៅ ឬ ទឹកភ្លៀងដើម្បីការពារព្រះ, ព្រះមហាក្សត្រិយ៍ ។ ឆ័ត្រដែលមានច្រើនជាន់, ខ្ពស់ស្រួច ។

ឆ្លៅ (ខ.) : ល្អ, ស្អាត, ស្រងៅ (ប្រើក្នុងកំណាព្យ) ។

ជ

ជតាយុ : ឈ្មោះគ្រុឌ ជាមិត្តភក្តិរបស់ព្រះបាទ ទសរថ ជាបិតារបស់រាម ឬ សត្វឥន្ទ្រីដែលកាងស្លាបងឹតដី ដើម្បីការពារកុំឲ្យរាពណ៍ហោះយកនាងសីតាទៅបាន ។ ប៉ុន្តែ ត្រូវបាក់ស្លាបដោយសារព្រះទម្រង់ របស់ក្រុងរាពណ៍ ។

ជីទេព-បិតរៈ : ព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធនៃអតីត ព្រះមហាក្សត្រិយ៍, ជីដូនជីតា ឬ បុព្វការីនៃយើងគ្រប់ៗគ្នា ។

ជនក : ព្រះជនក ជាក្សត្រិយ៍គ្រងរាជ្យ នៅនគរមួយឈ្មោះ, ក្រុងមិថិលា ។ ជាបិតាចិញ្ចឹមរបស់នាង សីតា ។

ជម្ពូវនរនាថ : (ជម្ពូ + វនរនាថ) ? ។

ជំពូពានរ : ជាស្តេចស្វាព្រាហ្ម ត្រូវជាគ្រូហោរានៃព្រះរាម ។

ជាងជៅ (ខ.) : ជាងអ្នកដាប់ ឬអ្នកលាកសាច់ឈើ (ថ្មដែរឬ ?) ។

ជ្រោមជ្រួត (ខ.) : ជ្រោមជ្រែង, ជ្រួតជែគ្នា ។

ឈ

ឈូកសែត (បា.) : ហៅក្លាយពីពាក្យបាលីឈូកសេត្ត ឈូកស ។

ដ

ដរាកាយ : (៥៣) ? ។

ដកច័ន្ទ : ផ្កាច័ន្ទ (ទំនងជាពាក្យខ្មែរដែលសៀម ខ្ចីយកទៅប្រើ, នៅស.វ.ទី១៦-១៧ ពាក្យនេះ ត្រឡប់ចូលមកខ្មែរវិញ) ។

ដងក្តារជវា(ជហ្វា): ក្បាច់គាក់តែងលំអផ្នែកពពួកដំបូល,ផ្ទះ, ប្រាសាទ, សាលា, វិមាន, អាគារធំៗ ។

ដងបង្ហូរ : ប្រដាប់បង្ហូរទឹក, ប្រេង ឬ ស្រាឬមាត់ចំពួយ ។

ដាសជាចលនា : (៤៦៨) ? ។ ពាសមាស, បិតមាស ។ ដាសមាត់ (ខ.) : បិទមាត់, ដាសស្អរ, ពាសស្អរ ។

ដាបនរក (សំ, បា.) : ឋាននរកទី៦ ។

ដាវរឿង (ខ.) : ស្បែរឿង ។

ដុងដោម (ខ.) : ចុងឈើខ្ពស់, កំពូលខ្ពស់ស្រួច, ខ្ពស់ត្រដែត, ត្រដឹម, ថ្ងៃថ្នូរ, ប្រសើរ។

ដើរទេសពនេចរ(ខ.) : (ដើរទេស : ដើរពីប្រទេសមួយ ទៅប្រទេសមួយ, ពីតំបន់មួយទៅដំបន់មួយ, ពីស្រុកមួយ ទៅស្រុកមួយទៀត, (ឧ. អ្នកដើរទេស + ពនេចរ : អ្នកធ្វើដំណើរតាមព្រៃ) : អ្នកដំណើរតាមស្រុកតាមព្រៃ ។

ដោម (ខ.) : ខ្ពស់ ។

ដំបូចផ្តោះផ្តង (ខ.) : សំដីឡេបខាយ, សំដីដាក់ដងដាក់ថ្ងៃ, សំដីទ្រគោះបោះបោក, មាក់ងាយ ? ។

ត

តិលកាល៏-តិលកាលៈ ពេលវេលាដ៏ល្អ ។

ត្បិសិង្គា : ? ៣៨៣ ។

ត្រនង់ : ប្រញាប់ ? ។

ត្រឡែងកែង : (១១៦) ? ។

ត្រឡាំង (ព.ឧ) : ខ្លាំង ពូកែ ខ្លាំងខ្លា ។ ឧ. កម្លោះត្រឡាំង្គ ប្រុសត្រឡាំង ។

ត្រីស្វល័ : ព្រះខ័នថ្ងៃបី ។

ត្រីកូត : ភ្នំ ? ។

ត្រីសិរ : ឈ្មោះក្រុងយក្សមួយអង្គ ជាកូនក្រុងរាពណ៍ ដែលព្រះរាមចង់បាញ់សម្លាប់តែត្រូវពិភេកសុំឃាត់ ។ ទីបំផុត ត្រូវហនុមានសម្លាប់បាន ។

ត្រិភេទ-ត្រៃវេទ : កំពីទាំងបី នៃព្រហ្មញ្ញសាសនា ។

ទ

ទសមុខ-ទសកណ្ឋ-ទសភក្រ្ត : ជាឈ្មោះមួយទៀតនៃក្រុងរាពណ៍ ។

ទសផែន : ឈ្មោះក្រុងយក្សមួយអង្គ ។

ទងវង : ទន់ភ្លន់, ល្វាសល្វន់,ល្វតល្វៃ ។

ទង់ជ័យល្បុំ : ទង់ជ័យបក់រវិចជាច្រើន ។

ទល្អរ : ? ។ ទល្អរនាងប្រាល (តាំងប្រាល ?) ។

ទិព្វទេពទេវា : គ្រួសារនៃពាក្យទេព ។

ទេវីពន្ធិតា : មហេសី, ភរិយាជាទីស្រឡាញ់ ។

ទុរមុខ : មេទ័ពយក្ស ដែលត្រូវមេទ័ពស្វាឈ្មោះកេសរសម្លាប់ ។

ទូភី : ឈ្មោះក្របីមួយខ្លាំងពូកែ ដែលត្រូវស្ដេចស្វាឈ្មោះពាលីសម្លាប់ ។

ទៀប : ក្បែរ, ជិតៗ, រៀងអាយ, នាយអាយ។

ទំពួន : ជនជាតិមន-ខ្មែរ ។

ទេពារក្ស(ទេព+អារក្ស)-ទេពព្រក្ស-ទេព្រក្ស : ទេវតាអ្នកចាំយាម, យាមរក្សាព្រៃ, អ្នករក្សាលោក, រក្សាមនុស្ស...។

ទ្រទេសទ្រទន់ : ញៀងញ៉ង, ទន់ភ្លន់, ល្វាសល្វន់, ល្វតល្វៃ ។

ទ្រាយសី : ? ។ ទ្រាយ : -គ្រឿងរទេះគោរទេះក្របី, ទ្រាយរទេះ ។ -ឈ្មោះម្រឹគពពួកឈ្លូស ។

ទ្រើស : ធំ ត្រគោះ ។ ទ្រើសឃ្នង : កាចខ្លាំង, ចិត្តអាក្រក់, សាហាវយង់ឃ្នង ។

ធ

ធ្យាន, ឈាន : ការយល់ដឹងខាងផ្លូវធម៌ ។

ធ្លូទូន (ធ្លូមន, ធ្លូខ្មែក) : ឈ្មោះធ្លូមួយប្រភេទ ។

ន

នរកឧសភៈ : ជាឋាននរកមួយក្នុងចំណោមឋាននរកឯទៀត (ដូចជា : ១-សញ្ជិតមហានរក, ២-កាលសូត្រមហានរក, ៣-សង្ឃាដមហានរក, ៤-រោរពនរក, ៥-រោរពមហានរក, ៦-តាបនរក, ៧-មហាតាបនរក, ៨-មហាអវិចី...) ។

នរិន្ទ្រ (នរ+ឥន្ទ្រ)-នរិន្ទ : បរិវារនៃព្រះឥន្ទ្រ, ដែលខ្ពង់ខ្ពស់, ដែលប្រសើរលើសលប់, ក្សត្រិយ៍គ្រងរាជ្យ ។

នរទី : ស្ទឹង, ទន្លេធំ ។

នន្ទ+ឧទ្យាន : សួនច្បារបស់ព្រះឥន្ទ្រ, សួនច្បារដែលជាទីរីករាយ, កំសាន្ត ។

នាឡនា : (៣៨១) ? ។

និលបុល : (៨១) ? ។ ផ្កានិលបុល ?

និមិន្ធរ : (៤៤១) ? ។

និល (សំ) : ពណ៌ខ្មៅ, ត្បូងដែលមានពណ៌ខ្មៅ ។ និលបុល : ប្រលិតពណ៌ស្វាយ, ពណ៌ស្វាយចាស់, ស្វាយក្រមៅ ។

នី : -ពោរពេញ, ពាសពេញទៅដោយ ។ -រុក្ខជាតិមួយប្រភេទ ដុះនៅព្រៃភ្នំ ដើមខ្ពស់ស្រដៀងនិងដើមស្រឡៅ, ដើមនី ។

នព្វរតន៍ : (៤២៥) ? ។

នុភី-នភី-នភា : អាកាស ។

នួនស្រី : រុក្ខជាតិតូចៗមានផ្កាដូចកណ្ដឹងពណ៌សមានក្លិនក្រអូបសាយ ។

ប

បវរ : ប្រសើរ, ថ្លៃថ្នូ ។

បន្ទា : ក្បាច់ដំបូលប្រាសាទ ។

បណក្ខា : ? ។

បល្ល័ង្កទ្រាប់ខ្សាច់ : ? ។

បង្អូរ : ? ។ សូមមើលពាក្យ ផង បង្អូរទៀតផង ។

បរិឆាត់ : ដើមរលួសខ្មែរ ? ។

បរិបាល : ការអភិបាលមើល, ត្រួតត្រាដោយជុំវិញ ។

បង្គុជ្ឈ-ស្បង់កាច់ : ? ។ សូមអានពាក្យ សក្ក ស្បង់កាច់ ទៀតផង ។

បពេជ្ជឥន្ទូវ : (១៣៧) យើងរក្សាទុកអក្ខរាវិរុទ្ធដើម ? ។ ពុំដឹងសរសេរដូចម្ដេច ហើយពុំយល់ន័យទៀតផង ។ (ម.ព.) ឥន្ទូវ ទៀតផង ។

បាកាន : កំពូលដីមានក្បូរក្បាច់ ។

បារាំង : សម័យខ្មែរកណ្ដាល (ស.ត.ទី ១៤ ដល់ ១៨) ខ្មែរហៅសំដៅជនជាតិ "ព័រទុយហ្គេ" ។

បួទុមព្រាក់ : ? ។
បួក្លាប់ : ផ្កាមួយប្រភេទ ? ។
ប្រជី, ប្រជីពរ, ប្រជ្យ, ប្រជ្យពរ : ? ប្រុះ : ភ្នីប្រុះ, ភ្នីព្រោងព្រាយ, ដែលភ្នីចម្រុះពណ៌គ្នា ។
ប្រជីយក្ស : ? ។
ប្រជីយុត (-ប្រតិយុទ្ធ) : ? ។
ប្រត្តិរុទ្ធ : ? ។
ប្រត្យក្ស (សំ.) : ពិត, ប្រាកដ ។
ប្រវ៉ណ្ឌ (មកពីពាក្យ វ៉ណ្ឌ) : ចងជាច្រើនជុំ, វ៉ណ្ឌចុះ វ៉ណ្ឌឡើង, ចងព័ទ្ធ ។
ប្រវាល-ប្រពាល (សំ.) : ឈ្មោះរតនៈ, ឈ្មោះត្បូងមួយត្រភេទ, កែវប្រពាល ។ -ប្រវាល (ខ.) : ទីវាល, ទីវាលធំធេង, លាតសន្ធឹងលន្ទោច, ប្រវាលសាគរ) ។

ផ

ផាយ : លឿនយ៉ាងខ្លាំង, សេះផាយ, ខ្យល់ផាយផាត់, បំបោលសេះ, បញ្ជេរធ្វើឲ្យសត្វរត់លឿនទៅមុខ ។ ម.ព. បំផាយទៀតផង។
ផ្ទុល : ដើមឈើមួយប្រភេទ ដែលមានផ្កាក្លិនក្រអូប ។
ផ្កាក់ : ឈ្មោះគ្រឿងសស្ត្រាវុធមួយប្រភេទធ្វើអំពីដែក, កាំបិតមានផ្លែវែង ដងវែង សម្រាប់កាប់ឆ្ការព្រៃ ឬ កាប់អ្វីៗបាន ។
ផ្ទះរូត : ផ្ទះដំបូលតម្រូត ។
ផ្ទាញ, បំផ្ទាញ : ផ្ទាញ់ ។
ផ្នូក (ខ.) : ទឹក, រពួក, គិតយល់, អាលោះអាល័យ, ភ្លុកទឹក ។
ផ្តែរ : ទទឹងទ្វារពីខាងលើ, ចម្លាក់លំអរពីខាងលើទ្វារចូលប្រាសាទ, ទ្វារព្រះវិហារ ឬទ្វារបញ្ឆោត ។ ផ្តែរផ្ទាស-ផ្តែរផ្ទះ ? ។

ព

ពពាល : -ពណ៌សឆ្នូកលាយជាមួយពណ៌ឯទៀត, គោពពាល ។ ម.ព. ពពាលខែ (ជារុក្ខជាតិម្យ៉ាង) ទៀតផង ។
ពរស្ពាពរ : (៥០២) ? ។
ពាឡ : ស្គរធំ, ពាឡគងហ្វទុក ។
ពាន-ពារ : ឡើងវិលង, ឡើងពាររំលោភលើ។ ម.ព. ពានគ្រោក ពានទ្រាំង ទៀតផង។
ពាណឹង : ? ។
ពាជី : សេះ ។
ពាលី : ស្តេចស្វាមួយអង្គ ជាបុត្រព្រះឥន្ទ្រដែលបានផ្ចាញ់ទូភីស្តេចក្របី ។
ពាធា (សំ.) : បៀតបៀន, គ្របសង្កត់,

សម្លាប់, អំពើពាធា ។
ពិទាយ : ឈ្មោះកែវ ឬ ត្បូងដីមានដំឡែម្យ៉ាងដែលមានពណ៌ក្រហមខ្ចី កែវពិទាយ ។
ពិណ-វិណា (សំ.) : ជាចាប៉ីម្យ៉ាង ។
ពិភេក : ជាឈ្មោះក្រុងយក្ស, ចេះស្ទាត់ជំនាញផ្នែកវិជ្ជាហោរាសាស្ត្រ, ជាហោរារបស់ក្រុងរាពណ៍ (ពិភេក ត្រូវជាប្អូន របស់ក្រុងរាពណ៍ ។ ប៉ុន្តែ ត្រូវក្រុងរាពណ៍បណ្តេញចេញហើយក៏សុំជ្រកកោនរស់នៅជាមួយព្រះរាមវិញ) ។
ពិស្ណុការ-ព្រះពិស្ណុការ : ជាពាក្យដែលខ្មែរប្រើតាំង ពីស.វ.ទី១៤ ជាមេជាងខាងស្ថាបត្យកម្មនៅស្ថានសួគ៌ គឺ វិស្វកម្មទេវបុត្រ ។
ពិទូរ្យ-វៃទូរ្យ (សំ.) : ពេជ្រភ្នែកឆ្មា ។
ពិទ្រុម : កែវប្រពាល, កែវពិទ្រុម ។
ពុទ្ធជាតិ : ឈ្មោះឈើមួយប្រភេទ មានសណ្ឋានដូចវល្លិ៍ មានក្លិនក្រអូបឈ្ងុយ, ផ្កាពុទ្ធជាតិ (សៀមអានថា ពុទ្ធឆាត) ។
ពុទ្ធលេ-ពុតធ្វេ-ពោធិ៍ធ្វេ : ឈ្មោះប្រទាលមួយប្រភេទមានស្លឹក និងដើមដូចចេកទេស។
ពុងពោះ-ពោះពុង : (ពុង : ពោះវៀន) ពោះ និងពោះវៀន ។
ពេជ្រយ័ន្តរថ : រាជរថកើតសម្រាប់ព្រះឥន្ទ្រ រថពេជ្រយ័ន្ត ដែលមានរចនាដោយត្បូងពេជ្រ រត្នៈព្រោងព្រាយ ។
ព្យោមាអាកាស : ពពក, ខ្យល់, អាកាស, មេឃ ។
ព្រត : ការបួសជាឥសី, សាងផ្នួស, ការតាំងសីល, តាំងមន្ត, ដំឡើងតបៈ ។
ព្រហ្មាស-ព្រហ្មាស្ត្រៈ កូនសររបស់ព្រះរាម។
ព្យូហ៍ : ទ័ព, កងទ័ព ។
ពះ : ផ្ទាប់ខ្លួន និងខ្លួន, តទល់ជាប់ខ្លួន និងខ្លួន, ជួបប្រទះ ។

ភ

ភគទេស : ឈ្មោះក្រុងយក្ស ។
ភមរាកាឡី : (១៧៤) ? ។
ភាវី-ភាវៈ-ភាព : (៤០៨) ? ។
ភាវៀង : ពពួកជនជាតិថៃដែលតាំងទីនៅក្នុងដីភូមា, ពពួកក្រុមមនដែរ (បៀកម៉ាន) ។
ភិមខ្សៃ : (៣៨៣) ? ។
ភិវាត្ត : សររបស់ព្រះរាម ? ។
ភួពាន់-ភួផាន់ : (៦៩) ? ។ ផ្កា ? ។
ភ្ញី : ផ្កាដែលមានដើមជាវល្លិ៍ ពាក់ព័ន្ធ ។
ភ្ញីញារ : ? ១៧២ ។
ភ្ញីទេស : ផ្កាដែលមានដើមជាវល្លិ៍ តែមក